

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 94/2016-34

Ústavný súd Slovenskej republiky Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 25. októbra 2016 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Baricovej a zo sudcov Sergeja Kohuta a Rudolfa Tkáčika prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], zastúpených advokátom JUDr. Jozefom Herbulákom, advokátska kancelária, Brnianska 1 K, Trenčín, pre namietané porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 383/2006 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] a [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 383/2006 p o r u š e n é b o l o .

2. [REDACTED] a [REDACTED] priznáva finančné zadost'učinenie v sume 2 000 € (slovom dvetisíc eur) pre každého z nich, ktoré je Okresný súd Bratislava II povinný vyplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3. Okresný súd Bratislava II je povinný uhradiť [REDACTED] a [REDACTED] trovy konania v sume 355,73 € (tristopäťdesiatpäť eur a sedemdesiattri centov) tohto rozhodnutia na účet ich právneho zástupcu [REDACTED] [REDACTED], advokátska kancelária, Brnianska 1 K, Trenčín, do dvoch mesiacov od právoplatnosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 94/2016-16 z 10. februára 2016 prijal na ďalšie konanie sťažnosť [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovatelia“), pre namietané porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 383/2006 (ďalej len „namietané konanie“).

Sťažovatelia uviedli, že v namietanom konaní, ktorého predmetom je vydanie bezdôvodného obohatenia, sú obaja v procesnom postavení navrhovateľov. Konanie začalo na základe návrhu sťažovateľky v 1. rade a právnej predchodkyne sťažovateľa v 2. rade, ktorý bol okresnému súdu podaný v septembri 2006.

K doterajšiemu priebehu namietaného konania sťažovatelia uviedli podrobný chronologický prehľad procesných úkonov vykonaných okresným súdom, pričom upozornili najmä na obdobia bezdôvodnej nečinnosti okresného súdu:

„Po podaní žaloby o zriadenie vecného bremena za náhradu a o vydanie bezdôvodného obohatenia spolu so žiadosťou o oslobodenie od súdnych poplatkov zo dňa 21.09.2006 nám boli dňa 26.01.2007 (t.j. po 4 mesiacoch) doručené zo súdu uznesenia, ktorými súd priznal navrhovateľom oslobodenie od súdnych poplatkov. Listom zo dňa 14.03.2007 sa odporca t.j. Hlavné mesto SR Bratislava vyjadril k žalobnému návrhu. Následne okresný súd nariadil pojednávanie na 21.03.2007 (t.j. 6 mesiacov od podania samotného žalobného návrhu). Na pojednávaní dňa 21.03.2007 súd odročil pojednávanie na 26.03.2007 za účelom vyhlásenia rozsudku. Dňa 26.03.2007 bol vyhlásený rozsudok (č.k. 8C/383/06-110). Proti citovanému rozsudku podal odporca dňa 12.06.2007 odvolanie, pričom sme boli Krajským súdom v Bratislave výzvou zo dňa 01.08.2007 (ktorá nám bola doručená dňa 10.08.2007) vyzvaní, aby sme sa k nemu v 10 dňovej lehote vyjadrili. Právnym podaním z 20.08.2007 sme sa prostredníctvom nášho právneho zástupcu k predmetnému odvolaniu vyjadrili, pričom o odvolaní rozhodoval Krajský súd v Bratislave, ktorý uznesením z 29.04.2009, sp. zn. 2 Co/303/07 (t.j. po viac ako 1,5 roku) rozsudok súdu I. stupňa zrušil a vec vrátil súdu I. stupňa na ďalšie konanie, pričom spis bol súdu I. stupňa vrátený dňa 04.06.2009. Právnym podaním z 13.10.2010 sme prostredníctvom nášho právneho zástupcu upravili osobu žalobcu II. a žalobný petit. Nakoľko pôvodnými navrhovateľmi bola okrem navrhovateľky I/ [REDACTED] i [REDACTED], ktorá v priebehu súdneho konania zomrela, a to dňa 27.03.2008, do konania zo zákona namiesto nej vstúpil jej právny nástupca (navrhovateľ II) [REDACTED]. Následne Okresný súd Bratislava II nariadil vo veci pojednávanie na 07.03.2011 (t.j. po viac ako 21 mesiacoch od vrátenia spisu z odvolacieho súdu). Na pojednávaní dňa 07.03.2011 odročil súd pojednávanie na 30.03.2011. Uznesením zo 16.03.2011 okresný súd pripustil zmenu žalobného návrhu. Právnym podaním zo dňa 22.03.2011 sme vykonali čiastočné späťvzatie návrhu. Na pojednávaní konanom dňa 30.03.2011 odročil súd pojednávanie na 04.05.2011 za účelom vyjadrenia sa odporcu k čiastočnému späťvzatiu žalobného návrhu. Uznesením z 30.03.2011 prvostupňový súd rozhodol tak, že pripustil zmenu žaloby v zmysle nášho vyššie uvedeného čiastočného späťvzatia. Následne bolo dňa 13.04.2011 doručené súdu požadované vyjadrenie odporcu. Pojednávanie konané dňa 04.05.2011 sa odročilo na neurčito s tým, že súd zväži návrh odporcu na nariadenie znaleckého dokazovania. Nakoľko súd od pojednávania konanom dňa 04.05.2011 neurobil vo veci

po dlhší čas žiadny úkon, podali sme dňa 25.04.2012 žiadosť o nariadenie termínu pojednávania, prípadne o nariadenie znaleckého dokazovania. Vzhľadom na našu žiadosť okresný súd až uznesením zo dňa 25.02.2013, č. k. 8C/383/2006- 162 (t.j. po takmer 2 rokoch od posledného pojednávania), ktoré uznesenie nám bolo doručené dňa 08.04.2013 (t.j. po viac ako mesiaci od jeho vyhotovenia) ustanovil znalkyňu z odboru stavebníctvo a uložil jej povinnosť písomne vypracovať znalecký posudok v lehote 50 dní. Listom zo dňa 17.04.2013 sme navrhli vydať opravné uznesenie, nakoľko súd vo vyššie citovanom uznesení, ktorým ustanovil znalkyňu nesprávne určil obdobie, za ktoré sme žiadali stanoviť všeobecnú hodnotu nehnuteľností a všeobecnú hodnotu nájmu. Dňa 02.05.2013 súd vydal pod č. k. 8C/383/2006-166 v zmysle nášho návrhu opravné uznesenie, v ktorom určil správne rozhodné obdobie, za ktoré sme žiadali stanoviť všeobecnú hodnotu nehnuteľností a všeobecnú hodnotu nájmu. Uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 23.09.2013, č. k. 8Co/422/2013-173, ktoré bolo doručené okresnému súdu 28.10.2013 a nám dňa 20.11.2013 odvolací súd uznesenie súdu I. stupňa v spojení s opravným uznesením v napadnutej časti týkajúcej sa uloženia povinnosti odporcovi zložiť preddavok na trovy spojené s podaním znaleckého posudku potvrdil. Dňa 25.03.2014 nám bola na adresu nášho právneho zástupcu doručená pozvánka na miestnu obhliadku za účelom vypracovania znaleckého posudku a to na deň 03.04.2014. Vypracovaný znalecký posudok znalkyňou [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] č. 06/2014 bol súdu I. stupňa doručený dňa 24.04.2014 (t.j. viac ako 1 rok po vydaní uznesenia o ustanovení znalkyne). Listom zo dňa 27.05.2014 sme urgovali súd I. stupňa tým, že nám nebol zaslaný uvedený znalecký posudok na vyjadrenie, a to ani napriek tomu, že na súde sa nachádzal už viac ako mesiac t.j. od 24.04.2014. Zároveň sme uvedenou žiadosťou urgovali i nariadenie termínu pojednávania, a to vzhľadom na dlhotrvajúci súdny spor ako i vzhľadom na vysoký vek navrhovateľky 1/ (toho času 71 ročná). Okresný súd Bratislava II uznesením z 01.07.2014 (t.j. po viac ako 2 mesiacoch od doručenia znaleckého posudku súdu) rozhodol o priznaní trov znalkyni. Až výzvou zo dňa 03.07.2014, ktorá nám bola doručená dňa 10.07.2014 nás súd vyzval, aby sme sa k predmetnému znaleckému posudku vyjadrili, a to v lehote 15 dní (t.j. znalecký posudok nám bol zaslaný na vyjadrenie až takmer 2,5 mesiaca od jeho doručenia súdu). Listom zo dňa 14.11.2014 sa znalkyňa vyjadrila k otázkam odporcu k predmetnému znaleckému posudku na základe dopytu okresného súdu. Listom zo dňa 20.02.2015 sme žiadali okresný súd o

nariadenie pojednávania a o zaslanie vyjadrenia znalkyne k našim námietkam k znaleckému posudku.

Listom zo dňa 17.03.2015 sme podali predsedníčke súdu [REDACTED] sťažnosť na prieťahy v konaní nakoľko postupom súdu dochádzalo k porušovaniu našich ústavných práv na súdnu ochranu, súčasťou ktorých je i právo na prejedanie veci bez zbytočných prieťahov. Do uvedeného dňa t.j. do 17.03.2015, kedy sme podali sťažnosť, nám nebolo doručené vyjadrenie znalkyne k našim námietkam k znaleckému posudku (t.j. súd bol opakovane nečinný viac ako 4 mesiace, a to i napriek našim početným telefonickým či písomným urgenciám). Predsedníčka Okresného súdu Bratislava II nám na našu sťažnosť odpovedala listom z 25.04.2015, sp.zn. Spr.2038/2015, v ktorom našu sťažnosť vyhodnotila ako čiastočne dôvodnú. Následne nariadil súd pojednávanie na 01.06.2015, na ktorom súd podľa § 120 ods. 4 OSP vyhlásil dokazovanie za skončené a odročil pojednávanie za účelom vyhlásenia rozsudku na 22.06.2015. Termínu vyhlásenia rozsudku sme sa nezúčastnili, rozsudok mal byť k termínu 22.06.2015 vyhotovený a v zmysle § 156 ods. 2 OSP odoslaný do troch dní. Do dnešného dňa nám rozsudok nebol doručený a neboli sme ani zo strany súdu upovedomení o dôvodoch, pre ktoré k doručeniu rozsudku doposiaľ nedošlo. Neodoslanie rozsudku v zákonom stanovenej lehote spôsobilo ďalšie prieťahy v trvaní troch mesiacov. Dňa 26.08.2015 sme podali opätovnú sťažnosť predsedníčke súdu na prieťahy v konaní.“

Podľa názoru sťažovateľov v prípade namietaného konania nejde o skutkovo ani právne zložitú vec. Sťažovatelia hodnotia svoj prístup k namietanému konaniu ako aktívny a súčinný, nariadených pojednávaní sa pravidelne zúčastňovali a nikdy nežiadali pojednávanie odročiť. Naopak, postup okresného súdu hodnotia sťažovatelia ako zdĺhavý a nesústredený, čo má za následok celkovú doterajšiu dĺžku konania v trvaní 9 rokov.

Sťažovatelia v petite svojej sťažnosti navrhli vysloviť porušenie ich základného práva podľa čl. 48 ods. 2 a ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Navrhli tiež prikázať okresnému súdu, aby v namietanom konaní ďalej konal bez zbytočných prieťahov. Obaja sťažovatelia tiež žiadajú priznať primerané finančné zadostučinenie v sume 10 000 € pre každého sťažovateľa, ako aj náhradu trov konania v sume 533,60 €.

Na výzvu ústavného súdu sa podaním sp. zn. Spr. 2035/2016 doručeným ústavnému súdu 11. mája 2016 vyjadrila predsedníčka okresného súdu, ktorá prílohou k svojmu vyjadreniu predložila ústavnému súdu aj chronologický prehľad jednotlivých procesných úkonov okresného súdu. K obsahu sťažnosti uviedla, že „žalobkyňa v 2. rade ([REDACTED]) po začatí konania stratila spôsobilosť byť účastníčkou konania v dôsledku jej úmrtia a predmetné pozemky prešli na základe osvedčenia o dedičstve do vlastníctva jej syna [REDACTED], súd v zmysle § 107 ods. 3 O. s. p. ďalej pokračoval v konaní s dedičom pôvodnej žalobkyne v 2. rade. Po niekoľkých úpravách žalobného návrhu sa v zmysle žalobného petitu aktuálneho ku dňu vyhlásenia rozsudku žalobcovia domáhali, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni v 1. rade sumu 12.773,19 EUR a žalobcovi v 2. rade sumu 11.806,72 EUR titulom bezdôvodného obohatenia. Už z uvedeného je zrejmé, že po skutkovej a právnej stránke išlo o zložitejší spor, tunajší súd k svojmu rozhodnutiu musel tiež v konaní ustanoviť znalca. K dĺžke konania podotýkam, že spis sa v dôsledku odvolania nachádzal od 22.06.2007 do 04.06.2009 na odvolacom súde. Z pripojenej chronológie procesných úkonov vo veci, ako i z obsahu spisu je zrejmé, že v konaní vznikli prietahy a to hlavne v období od 04.05.2011 do 25.02.2013, ako i v období od 14.11.2014 do vyhlásenia rozsudku, kedy súd síce vykonával úkony vo veci, nie však v primeraných časových odstupoch.“

K vyjadreniu predsedníčky okresného súdu zaujal na základe výzvy ústavného súdu stanovisko aj právny zástupca sťažovateľov, ktorý vo svojom podaní doručenom ústavnému súdu 8. júna 2016 uviedol, že navrhovatelia nikdy nemerili právny základ nároku, ochrany ktorého sa domáhajú, ale „iba využívali svoje dispozičné právo na späťvzatie časti návrhu“. Ďalšími čiastočnými späťvzatiami reagovali na „procesnú situáciu, kedy odporca namietol výmeru ním užívaných pozemkov“, a tiež žalobný návrh upravili „v súlade s výsledkami znaleckého dokazovania“. Čiastočné späťvzatia nespôsobili prietahy v konaní, ale, naopak, „uľahčili súdu konanie, pretože odpadol dôvod na dokazovanie a rozhodovanie o tých častiach nároku, ktoré neboli sporné“. Právny zástupca tiež konštatoval, že nepovažuje spor za „zložitejší“ po stránke skutkovej a právnej, a to ani vo vzťahu k potrebe znaleckého dokazovania, keďže znalecký posudok „bol vypracovaný v pomerne krátkej lehote a znalec nespôsobil žiadne prietahy v konaní“.

Z obsahu predloženého súdneho spisu okresného súdu sp. zn. 8 C 383/2006 ústavný súd zistil rovnaké skutočnosti ako vyplývali z vyjadrení účastníkov konania, preto ich považoval za preukázané.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovatelia sa svojou sťažnosťou domáhajú vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov. Zároveň namietajú aj porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. K namietanému porušeniu sťažovateľmi označených práv malo dôjsť postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry (IV. ÚS 15/03, I. ÚS 24/03, II. ÚS 66/03), v súlade s ktorou možno za konanie (postup) súdu odstraňujúce právnu neistotu sťažovateľa v konkrétnom posudzovanom prípade považovať také konanie, ktoré smeruje k právoplatnému rozhodnutiu vo veci alebo k odstráneniu jeho právnej neistoty zákonom dovoľeným spôsobom. K vytvoreniu právnej istoty preto dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (III. ÚS 127/03).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vychádzala predtým z niektorých ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (napr. § 6, § 100 ods. 1, § 117 ods. 1 a § 119 ods. 1), ktorý platil do 30. júna 2016, a v súčasnosti vychádza najmä zo zásady vyplývajúcej z § 17 a § 157 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“). Podľa čl. 17 CSP *„súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb“* a podľa § 157 ods. 1 CSP *„súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania“*.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (napr. IV. ÚS 74/02, III. ÚS 111/02, III. ÚS 142/03) zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokovávanej veci.

1. Pokiaľ ide o právnu a skutkovú zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že predmetom konania bolo pôvodne zriadenie vecného bremena a súčasne aj zaplatenie náhrady za zriadenie vecného bremena. V súčasnosti sa sťažovatelia domáhajú vydania bezdôvodného obohatenia. Ústavný súd konštatuje, že tento druh sporov tvorí bežnú súčasť rozhodovacej agendy všeobecných súdov a v zásade ich nemožno považovať za právne ani

skutkovo zložité. Na tejto skutočnosti nič nemení ani potreba znaleckého dokazovania, ktoré v tomto prípade nebolo zamerané na zistenie a preukázanie žiadnych okolností, ktoré by sa vymykali predmetu dokazovania v obdobných prípadoch.

2. Pri posudzovaní druhého kritéria, t. j. hodnotenia správania účastníkov súdneho konania v súvislosti so vznikom prípadných zbytočných prietáhov v konaní, ústavný súd dospel k záveru, že k dĺžke posudzovaného konania neprispeli v zásadnej miere žiadne okolnosti na strane sťažovateľov. Pokiaľ predsedníčka okresného súdu poukázala na opakovanú zmenu žalobného návrhu zo strany sťažovateľov, ústavný súd z obsahu súdneho spisu ani z chronológie procesných úkonov nezistil, že by práve táto okolnosť mala za následok predĺženie celkovej doterajšej doby konania.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v posudzovanej veci. Z predloženého súdneho spisu okresného súdu ústavný súd zistil, že postup okresného súdu bol poznačený nesústredenosťou a neefektívnosťou. Okresný súd síce vo veci po prvýkrát rozsudkom rozhodol už 21. marca 2007, tento však bol v dôsledku odvolania odporcu zrušený Krajským súdom v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) uznesením z 29. apríla 2009 a vec bola okresnému súdu vrátená na ďalšie konanie. Obdobie, počas ktorého sa vec nachádzala na krajskom súde (takmer 2 roky), síce nie je možné vnímať ako prietah na strane okresného súdu, avšak ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že v zmysle jeho stabilizovanej judikatúry aj neefektívna činnosť všeobecného súdu spočívajúca vo vydaní nesprávneho alebo nezákonného rozhodnutia môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (napr. IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 213/05).

V období po vrátení veci okresnému súdu (4. júna 2009) až do 3. februára 2011 bol okresný súd nečinný a vo veci nevykonával žiadne procesné úkony (19 mesiacov).

Ďalšie obdobie bezdôvodnej nečinnosti okresného súdu je možné identifikovať po pojednávaní uskutočnenom 4. mája 2011, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že účastníci budú o ďalšom postupe informovaní. Okresný súd až do 25. februára 2013

(21 mesiacov), keď vydal uznesenie o ustanovení znalca vo veci, nevykonával žiaden úkon smerujúci k meritórnemu rozhodnutiu. Po vykonaní znaleckého dokazovania a po vyjadrení sporových strán k znaleckému posudku zaujala 14. novembra 2014 k námietkam proti posudku stanovisko aj znalkyňa. Okresný súd však ďalšie pojednávanie vo veci uskutočnil až 1. júna 2015 (viac ako 7 mesiacov). Okresný súd vo veci rozhodol rozsudkom 3. marca 2016. V čase rozhodovania ústavného súdu konanie na okresnom súde nebolo ešte právoplatne skončené.

Postup okresného súdu nesvedčí o tom, že by svoju činnosť organizoval v súlade s povinnosťou uloženou mu v citovaných ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku a Civilnom sporovom poriadku, aby bola vec čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Konanie na prvom stupni ku dňu rozhodovania ústavného súdu trvá už 10 rokov, čo je už *prima facie* možné označiť za zjavne neprimeranú dĺžku konania. Počas tohto obdobia bol okresný súd navyše absolútne nečinný úhrnom takmer 4 roky.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd dospel k názoru, že doterajším postupom okresného súdu v namietanom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva s'ťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie s'ťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa s'ťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Z ustanovenia § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť s'ťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovatelia vo svojej sťažnosti žiadali aj o priznanie finančného zadost'učinenia v sume 10 000 € pre každého sťažovateľa z dôvodu kompenzácie straty dôvery k všeobecnému súdnictvu a obáv o ďalší priebeh konania.

Cieľom primeraného finančného zadost'učinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

Podľa názoru ústavného súdu prichádza v tomto prípade do úvahy aj priznanie finančného zadost'učinenia. Pri jeho určení ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadost'učinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Ústavný súd vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania okresného súdu berúc do úvahy konkrétne okolnosti danej veci považoval priznanie sumy 2 000 € každému sťažovateľovi za primerané finančné zadost'učinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľov, ktoré im vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Právny zástupca sťažovateľov si uplatnil nárok na náhradu trov v sume 533,60 € za dva úkony právnej služby. Za prevzatie a prípravu zastúpenia a za podanú ústavnú sťažnosť (rok 2015), pričom vo vzťahu k jednému zo sťažovateľov bola uplatnená suma v plnej výške podľa § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) spolu s režijným paušálom + DPH (spolu za dva úkony právnej služby v sume 355,73 €) a vo vzťahu k druhému sťažovateľovi bola táto suma znížená s poukazom na § 13 ods. 2 vyhlášky o 50 % (177,87 €). Ústavný súd priznal náhradu trov konania vo výške 355,73 €, keďže táto suma zodpovedá náhrade trov

konania za dva úkony právnej služby pri zastupovaní dvoch sťažovateľov, spolu s režijným paušálom vrátane DPH.

Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľov (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. októbra 2016